

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի
առաջատար գիտաշխատող, պատմական գիտությունների թեկնածու
Քնարիկ Ավագյանի
գիտական հրատարակություններից
(1994-2018 թթ.)

1994

Հայերը գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկայում (XVII դ. սկիզբ - XVIII դ. առաջին կես), «*Բանբեր Երևանի Համալսարանի*». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1994, № 2 (83), էջ 129-133 (ամփոփում՝ ռուս.):

1995

Ամերիկահայերի մասնակցությունը Երկրորդ աշխարհամարտին, «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 1995, № 1 (589), էջ 176-188 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հայերի տեղաբաշխումն ու ընկերային-տնտեսական կյանքն ԱՄՆ-ում (1834-1924 թթ.), «*Բանբեր Երևանի Համալսարանի*». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1995, № 1 (85), էջ 54-66 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հայերի հոգևոր ու կրթամշակութային կյանքը ԱՄՆ-ում (1888-1924 թթ.), «*Բանբեր Երևանի Համալսարանի*». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1995, № 3 (87), էջ 189-196 (ամփոփում՝ ռուս.):

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմություն (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.), *Սեղմագիր*, Երևան, 1995, 21 էջ (ամփոփումներ՝ անգլ., ռուս.):

1996

Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (1834-1924 թթ.), «*Լրաբեր հասարակական գիտությունների*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 1996, № 1 (591), էջ 92-101 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հայերի հասարակական-քաղաքական հարաբերությունները ԱՄՆ-ում (1886-1924 թթ.), «*Բանբեր Երևանի Համալսարանի*». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1996, № 3 (90), էջ 174-185 (ամփոփում՝ ռուս.):

1997

ԱՄՆ-ի հայ գաղութի պատմությունից, «*Բնօրրան*». Հանդես Հայաստանի Հայրենակցական Միությունների Խորհրդի, Երևան, 1997, № 2 (6), էջ 23-27:

Թուրքիոյ հայերը գաղութային ժամանակաշրջանի Ամերիկայի մէջ, «*Լրաբեր Ստանպուլի Հայոց Պատրիարքութեան*», Ստանպուլ, 1997, Սեպտեմբեր 16, թիւ II/18 (51), էջ 24-26:

Թուրքիոյ հայերու պանդխտութիւնը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ (1834-1894 թթ.).

(1). «*Լրաբեր Ստանպուլի Հայոց Պատրիարքութեան*», Ստանպուլ, 1997, Դեկտեմբեր 3, թիւ II/22 (55), էջ 15-16 (շարունակելի):

Թուրքիոյ հայերու պանդխտութիւնը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ (1834-1894 թթ.).

(2). «*Լրաբեր Պոլսահայ Պատրիարքութեան*», Ստանպուլ, 1997, Դեկտեմբեր 10, թիւ II/23 (56), էջ 12-14 (շարունակելի):

1998

Հայերի հոսքը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (1618-1924 թթ.), «*Պայքար*».

Ռամկավար-Ազատական գիտատեսական, հասարակական, քաղաքական, մշակութային ամսագիր, Երևան, 1998, № 1, էջ 26-30:

1999

Հենրի Մորգենթաուն և ամերիկահայությունը, «*Հենրի Մորգենթաուն և հայ ժողովուրդը*»,

Երևան, 1999, էջ 38-49:

Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքարանի Դիվանի մի քանի փաստաթղթեր ԱՄՆ-ի հայ

գաղութի վերաբերյալ, «*Բանբեր Երևանի Համալսարանի*». Հասարակական գիտություններ. ԵՊՀ հանդես, Երևան, 1999, № 2 (98), էջ 126-138 (ամփոփում՝ ռուս.):

Հայերի հոսքը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ, «*Դրօշակ*». Պաշտօնաթերթ Հայ

Յեղափոխական Դաշնակցութեան, 30-րդ (63-րդ) Տարի, Երևան, 1999, Դեկտեմբեր, թիւ 18 (1562), էջ 55-58:

2000

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայ գաղութի պատմությունը (Սկզբնավորումից

մինչև 1924 թ.), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2000, 240 էջ (ամփոփումներ՝ անգլ., ռուս.):

Henry Morgenthau and the Armenians. “*Armenian Mind.*” Journal of the Armenian Philosophical Academy («*Հայ Միտք*». Հայոց Փիլիսոփայական Ակադեմիայի հանդես). Vol. IV, Yerevan, 2000, No. 2, pp. 257-276.

Թուրքիայի Հայոց Պատրիարքարանի Դիվանի փաստաթղթերը ԱՄՆ-ի հայ գաղութի վերաբերյալ (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ), «Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ», հ. XIX, Երևան, 2000, էջ 7-15 (ամփոփում՝ անգլ.):

Թուրքիայի Հայոց Պատրիարքարանի Դիվանի փաստաթղթերը ԱՄՆ-ի հայ գաղթականության մասին (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2000, № 2 (602), էջ 211-220 (ամփոփում՝ ռուս.):

2001

The History of the Armenian Community of the United States of America (From the Beginning to 1924). «Աւետաբեր Վերելք». Կրօնական, ազգային, մշակութային պարբերաբերթ Սբ. Գրիգոր Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցու (“Precursor Ascent.” Religious, Spiritual, Cultural Periodical of St. Gregory Armenian Catholic Church). Glendale, 2001, No. 1, pp. 35-38.

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների հայ գաղութի պատմութիւնը (Սկզբնաւորումից մինչև 1924 թ.), «Նաւասարդ ամսագիր». Գրական, մշակութային, ազգային ամսագիր, ԺԹ տարի, Կլենտէյլ, 2001, Բ եռամսեակ, թիւ 221-222, էջ 30-32:

Հայերու պանդխտութիւնն ու արտագաղթը՝ դէպի Ամերիկա (1834-1924), «Սուրբ Փրկիչ». Ամսաթերթ Սուրբ Փրկիչ Հայոց Հիւանդանոցի, Տարի 51, Ստանպուլ, 2001, Ապրիլ, թիւ 618, էջ 38-44:

Աշխատանքի ծանրածանր պայմաններ Ամերիկա գաղթած առաջին հայերուն համար, «Սուրբ Փրկիչ». Ամսաթերթ Սուրբ Փրկիչ Հայոց Հիւանդանոցի, Տարի 51, Ստանպուլ, 2001, Յունիս-Յուլիս, թիւ 620-621, էջ 37-40:

Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (Սկզբնավորումից մինչև 1924 թ.), «Երիտասարդ գիտաշխատողների հոդվածների ժողովածու». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2001, № 1 (2), էջ 152-156 (ամփոփումներ՝ հայ., անգլ., ռուս.):

Ամերիկահայ պարբերական մամուլն ու տպարանները (1888-1920-ական թվ. առաջին կես), «Հանդես հայագիտության». Երևանի Խ. Աբովյանի անվան Հայկական Պետական Մանկավարժական Համալսարանի գիտական հոդվածների և հրապարակումների ժողովածու, Երևան, 2001, № IV, էջ 83-86 (ամփոփում՝ ռուս.):

2002

Ամերիկահայ հայրենակցական միութիւնների պատմութիւնից (XIX դ. վերջ - XX դ. սկիզբ), «Դրօշակ». Պաշտօնաթերթ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, 33-րդ (66-րդ) Տարի, Երևան, 2002, Յունուար, թիւ 1 (1573), էջ 159-160:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայկական կրթահետազոտական հաստատությունների պատմությունից, «Մովսես Խորենացի». Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2002, № 2, էջ 39-45 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Ամերիկահայությունը Հայոց ցեղասպանության տարիներին, «Հայոց ցեղասպանության պատմության և պատմագրության հարցեր». Գիտական աշխատություններ, ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2002, № 5, էջ 109-115 (ամփոփումներ՝ անգլ., ռուս.):

2003

Armenian Communities in the United States. Hagop Martin Deranian. Worcester Is America. The Story of Worcester Armenians: The Early Years. Worcester, Mass.: Bennate Publishing, 1998; xviii + 222 pages; ISBN 0-9663314-1-9, cloth, \$30.00. Berge Bulbulian. The Fresno Armenians: History of a Diaspora Community. Fresno: The Press at California State University, Fresno, 2000; xviii + 287 pages; ISBN 0-912201-35-5, paper, \$18.95. Arpena S. Mesrobian. "Like One Family": The Armenians of Syracuse. Ann Arbor, Mich.: Gomidas Institute, 2000; xviii + 257 pages; ISBN 0-9535191-1-2, paper, \$25.00. "Armenian Forum." A Journal of Contemporary Affairs. Princeton, Vol. 2, January 2003 (Winter 2000), No. 4, pp. 121-130 (գրախոսություն):

История армянской колонии Соединенных Штатов Америки (От начала до 1924 г.). "Васн Айутян." Общественно-политико-литературный еженедельник. Ереван, 2003, № 4, стр. 10-11.

Սվազյան (Սվազը) Միհրան, «Հայկական Համառոտ Հանրագիտարան», հ. IV, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2003, էջ 501-502:

Առաջին հայերը Նոր Երկրում (XVII դ. սկիզբ – XVIII դ. առաջին կես), «Առազաստ». Ազգային, գրական, մշակութային, հասարակական ամսագիր, Գ տարի, Գլենդեյլ, 2003, Հոկտեմբեր, № 23, էջ 36-38:

Ազատ Օրդուխանյան, Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միության տարեգիրք. **Jahrbuch des Armenisch-Akademischen Vereins – 1860. 2001-2002, Երևան, «Զանգակ-97», 2002, 260 էջ, ISBN 99930-2-529-1, «Պատմա-բանասիրական հանդես».** ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2003, № 3 (164), էջ 279-283 (գրախոսություն):

Հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունը ԱՄՆ-ում, «Հայոց պատմության հարցեր». Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2003, № 4, էջ 98-104:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (ԱՄՆ), «Հայ Սփյուռք Հանրագիտարան», Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., Երևան, 2003, էջ 33-85 [համահեղինակ՝ Ռուբինա Փիրումյան]:

Հայ Աւետարանական Եկեղեցու Բռնադատուած Քարոզիչները (1937-1938 թթ.) (Ըստ Պետական Անվտանգութեան Կոմիտէի Փաստաթղթերի), «Հայկազեան Հայագիտական Հանդէս» (“Haigazian Armenological Review”), հ. ԻԳ, Պէյրուս, 2003, էջ 441-498:

2004

Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միության անդրանիկ տարեգիրքը. 2001-2002, «Մովսէս Խորենացի». Երևանի Մովսէս Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդէս, Երևան, 2004, № 5, 6, էջ 36-47 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

«Հայերը համաշխարհային կինոյում», «Նոր Հորիզոն». Շվեդիայի Հայկական Միությունները Համադրող Կենտրոնի պաշտոնական հանդէս, Ժ տարի, Ուպսալա, 2004, Մայիս-Օգոստոս, № 2 (35), էջ 22-27:

2005

Արծվի Բախչինյան, Հայերը համաշխարհային կինոյում, Երևան, Գրականության և արվեստի թանգարանի հրատ., 2004, 688 էջ, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդէս, Երևան, 2005, Հունվար-Ապրիլ, № 1 (612), էջ 224-226:

Հայերի գաղթը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ որպէս Օսմանյան Թուրքիայի ցեղասպան քաղաքականության հետևանք, Գյումրու Մ. Նալբանդյանի անվան Պետական մանկավարժական ինստիտուտի կազմակերպած «Մեծ Եղեռն-90» հանրապետական գիտական նստաշրջանի (Ապրիլ 13-14, 2005 թ.) նյութեր, 2005, Գյումրի, էջ 116-125:

Ամերիկահայությունը և դեսպան Հենրի Մորգենթաուն Հայոց ցեղասպանության տարիներին, «Հայոց Մեծ եղեռն-90». Հոդվածների ժողովածու, Երևանի Պետական Համալսարան, Երևան, 2005, էջ 16-31:

Ամերիկահայերի նպաստը Երկրորդ Աշխարհամարտում հաղթանակի նվաճման գործին, «Հայկական բանակ». Հայաստանի Հանրապետության Պաշտպանության Նախարարության ռազմագիտական հանդէս, Երևան, 2005, № 2-4 (44-46), Հատուկ թողարկում, էջ 145-167 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Вклад американских армян в достижение победы во Второй мировой войне. “Армянская армия.” Ереван, 2005, Специальный выпуск, стр. 142-165 (Резюме на арм., англ.).

2006

Միհրան Սվազյան. ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպության հիմնադիր, *«Ուխտ Մրաբատի»*. Հայաստանի Ազատագրության Հայ Գաղտնի Բանակի (ASALA) նախկին քաղաքատարկյալների և ազատամարտիկների միության հանդես, Երևան, 2006, Փետրվար-Մարտ, № 2 (8), էջ 20-21:

Իրավաբան-դիվանագետ Միհրան Սվազյանը ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպության հիմնադիր, *«Օրենք և իրականություն»*. Միջազգային իրավաբանական գիտական հանդես, Երևան, 2006, Մայիս, № 5 (127), էջ 33-35:

Ամերիկահայերի մասնակցությունը երկրի վարած ռազմական գործողություններին և նպաստը հայրենիքին, *«Մովսես Խորենացի»*. Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2006, № 1-2, էջ 83-122 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Ուսանողության և երիտասարդ մտավորականության դերը Գերմանիայի արդի հայ համայնքի ձևավորման գործում (Ըստ «Գերմանիայի Հայ Ակադեմիականների Միության Տարեգրքի. 2001-2002»), *«Հայոց պատմության հարցեր»*. Գիտական հոդվածների ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հանդես, Երևան, 2006, № 7, էջ 259-268 (ամփոփում՝ անգլ.):

2007

Մեծ Բրիտանիայում և ԱՄՆ-ում հայ առաջին լոբբիստական կազմակերպությունների հիմնադիր Միհրան Սվազյանը և Նախագահ Ուուդրո Ուիլսոնը, *«Մովսես Խորենացի»*. Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2007, № 1-2, էջ 22-29 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Բակայան Անի, *«Ով ով է. Հայեր»*. Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 706:

Գաբրիելյան-Չըրչիլ Իզաբել, *«Ով ով է. Հայեր»*. Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 708:

Միրաք Ռոբերտ, *«Ով ով է. Հայեր»*. Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 117:

Սեդրակյան Սեդրակ, *«Ով ով է. Հայեր»*. Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 444-445:

Սվազյան Միհրան, *«Ով ով է. Հայեր»*. Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 488-489:

Տեր-Վարապետյան Հակոբ, «Ով ով է. Հայեր». Կենսագրական Հանրագիտարան, հ. II, Երևան, Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2007, էջ 580:

2008

Западняк Миграцн Сваслян о России. «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2008, № 2 (622), էջ 248-257 (ամփոփում՝ հայ.):

ՊԱԿ-ի փաստաթղթերը Հայաստանում Կաթոլիկ Եկեղեցու բռնադատված հոգևորականների մասին (1928-1937 թթ.), «Մովսես Խորենացի». Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2008, № 1-2, էջ 25-33 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

The Early History of Armenian Emigration to the USA: Evidence from the Archives of the Armenian Patriarchate of Constantinople. “Journal of the Society for Armenian Studies.” Armenian Studies Program, California State University. Fresno, 2008, Vol. 17, pp. 97-126.

Հայրենադարձության կազմակերպման նախապայմանները և գործընթացը Եգիպտոսում (1947-1948 թթ.). Եգիպտահայ Գառնիկ Սվազյանի Ներգաղթի գաղափարախոսության դասերը, «1946-1948 թթ. Հայրենադարձությունը և դրա դասերը. Հայրենադարձության հիմնախնդիրներն այսօր». “The 1946-1948 Repatriation and Its Lessons: The Issue of Repatriation Today.” “Ренатриация 1946-1948 гг. и ее уроки: Проблема Ренатриации сегодня.” ՀՀ Սփյուռքի Նախարարություն, ՀՀ Գիտությունների Ազգային Ակադեմիա, Երևանի Պետական Համալսարան, «Նորավանք» գիտակրթական հիմնադրամ, Համահայկական գիտաժողով (12-14 դեկտեմբերի, 2008 թ., Ծաղկաձոր). Զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2009, էջ 120-140:

2009

Աշոտ Մելքոնյան, Արարատ. Հայոց անմահության խորհուրդը, Ե., «Տիգրան Մեծ» հրատ., 2008, 96 էջ + 114 լուսանկար, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, № 1 (624), 2009, էջ 252-257 (գրախոսություն):

Վահրամ Ղարախանյան, «Գալուստ Կյուլպենկյան» հիմնարկության հայանպաստ գործունեությունը. 1956-2006 թթ., Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2008, 272 էջ + 4 էջ ներդիր, «Պատմա-բանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, № 1 (180) 2009, էջ 229-234 (գրախոսություն):

ՊԱԿ-ի փաստաթղթերը Հայաստանում Կաթոլիկ եկեղեցու բռնադատված հոգևորականների մասին (1928-1937 թթ.), «Մովսես Խորենացի». Երևանի Մովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2009, № 1-2, էջ 39-51 (ամփոփումներ՝ ռուս., անգլ.):

Основатель первых армянских лоббистских организаций в Великобритании и США западник Мигран Свазлян о России. *“Историческое пространство. Проблемы истории стран СНГ.”* Издание Международной Ассоциации институтов истории стран СНГ, Москва, “Наука,” 2009, № 1, стр. 84-89.

Կիլիկիահայությունը ԱՄՆ-ում եւ նրանց նպաստը Բնօրրանին. Ամերիկահայերը եւ «Արեւելեան-Հայկական լեզուներ», «Հասկ». Հայագիտական տարեգիրք, Նոր Շրջան, ԺԱ Տարի, 2007-2008, Անթիլիաս-Լիբանան, 2009, էջ 61-79:

2010

Ատանայի կոտորածը եւ ամերիկահայությունը. Ամերիկեան միսիոներների եւ տեղեկատուութեան արձագանքները, «Հասկ». Հայագիտական տարեգիրք, Նոր Շրջան, ԺԲ Տարի, 2009-2010, Անթիլիաս-Լիբանան, 2010, էջ 65-104:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայկական կրթահետազոտական հաստատությունների պատմությունից, «Սովսես Խորենացի». Երևանի Սովսես Խորենացու անվան Համալսարանի գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, 2010, № 1, էջ 32-45:

Միհրան Սվազյան. Մարդը, հայրենասերը, «Գիտության աշխարհում». ՀՀ ԳԱԱ Գիտահանրամատչելի հանդես, Երևան, 2010, № 1, էջ 14-18:

Արևմտական իրավաբան-դիվանագետ Միհրան Սվազյանը Հայաստանի ռազմավարական կողմնորոշման մասին, «Միջազգային հարաբերություններ. Հայկական աշխարհ», Երևան, 2010, Ապրիլ, № 1, էջ 46-49:

2011

Ամերիկահայերի հասարակական-քաղաքական գործունեությունը Սևրի պայմանագրի նախորդող տարիներին, «Մեծ Եղեռն. Դատապարտումից հատուցում». ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հոդվածների ժողովածու, Երևան, 2011, էջ 50-63:

Հայերի արտահոսքը ԱՄՆ և կապը բնօրրանի հետ (Սկզբնավորումից մինչև 1985 թ.), «Հայ գաղթականությունը և Հայրենիք-Սփյուռք կապերը 1918-1985 թթ.», Միջազգային գիտաժողովի (8-10 հոկտեմբեր, 2010, Երևան-Ծաղկաձոր) զեկուցումներ, Երևան, ՀՀ Ազգային Արխիվ, 2011, էջ 16-40:

Ակնարկ ամերիկահայ հայրենակցական միությունների պատմության, «Սովսես Խորենացի». Գիտական, պատմաբանասիրական, բնագիտական հանդես, Երևան, № 1-2, 2011, էջ 58-65:

Ամերիկահայութեան հասարակական-քաղաքական գործունեությունը Հայոց ցեղասպանութեան տարիներին, «Ազդակ» Ապրիլեան Բացառիկ, Պեյրուբ, 2011, էջ 81-89:

2013

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, «*Հայ գաղթաշխարհի պատմություն (Միջնադարից մինչև 1920-ական թթ.)*», հ. 3, Եվրոպայի և Ամերիկայի հայկական գաղութները, Երևան, Պատմության ինստիտուտի հրատ., 2013, էջ 205-293:

«Անհայրենիք» հայապահպանության հեռանկարները սփյուռքում. Ովքեր և ինչու են հակադրվում հայրենադարձությանը և ազգահավաքին, «*Նոր «Գլաձորը» գիտության բավիղներում*». Երևանի «Գլաձոր» Համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ասպիրանտների 6-րդ գիտական նստաշրջանի հոդվածների ժողովածու, Երևան, Նոյյան Տապան հրատ., 2013, էջ 287-300:

2014

Հոդապահպանության և «անհայրենիք» հայապահպանության գաղափարների դրսևորումը ԱՄՆ-ի հայ համայնքում, «*Լրաբեր» հասարակական գիտությունների*. ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2014, № 2, էջ 41-57:

Մերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում Հայաստանի և տարածաշրջանի ռազմավարական շահերի համատեքստում, «*Հայ էթնիկությունը սեփական և այլազգի միջավայրում. Հետազոտական փորձ, խնդիրներ և հեռանկարներ*». Գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, 2014, էջ 7-12:

Հոդապահպանության դրսևորումը ԱՄՆ-ի հայ համայնքում պատմական տարբեր շրջափուլերում, «*Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները*». Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողովի (17-19 հոկտեմբերի, 2013 թ.) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2014, էջ 68-71:

«Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը (Պատմություն և արդիական խնդիրներ)», «*Պատմաբանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2014, № 3, էջ 245-250:

ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունը Կովկասյան կամավորական շարժմանը և նպաստը կովկասյան ճակատին, «*Ցեղասպանագիտական հանդես*», Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտ, 2015, թիվ 3 (1-2), Առաջին համաշխարհային պատերազմի կովկասյան ճակատը. Ցեղասպանություն, գաղթականներ և մարդասիրական օգնություն (Միջազգային գիտաժողովի նյութեր, ՀՑԹԻ, Ե., 2014, ապրիլի 21-22), էջ 231-257:

Եզիպտոս, «Հայոց պատմություն», հ. II, Միջին դարեր (IV դար – XVII դարի առաջին կես), Գիրք երկրորդ (IX դարի կես - XVII դարի առաջին կես), Երևան, «Զանգակ» հրատ, 2014, էջ 680-682:

2015

Առաջին աշխարհամարտը և ամերիկահայությունը, «Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը. Պատմություն և արդիական խնդիրներ». միջազգային գիտաժողովի (1-2 հոկտեմբերի, 2014) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ, 2015, էջ 42-52:

Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի գործունեությունը ԱՄՆ-ում և ամերիկահայությունը, «Անդրանիկ Օզանյան - 150». հոդվածների ժողովածու, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2015, էջ 143-159:

Հանրապետական գիտաժողով՝ նվիրված Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի ծննդյան 150-ամյակին, «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 1, էջ 311-314 [համահեղինակ՝ Համո Սուքիասյան]:

Զորավար Անդրանիկ Օզանյանի գործունեությունը արտերկրում (1919-1927 թթ.), «Պատմաբանասիրական հանդես». ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 2, էջ 143-165:

Մերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում, «Լրաբեր» հասարակական գիտությունների. ՀՀ ԳԱԱ հանդես, Երևան, 2015, № 2, էջ 124-137:

Հայապահպանություն, թե՞ հողապահպանություն. Մերնդափոխության գործընթացը սփյուռքում ազգային պետականության առաջնահերթությունների համատեքստում, «Հայաստան. Յեղասպանությունից վերածնունդ. 1915-2015». Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ասպիրանտների և հայցորդների 7-րդ գիտական նստաշրջանի (15 մայիսի, 2015 թ.) հոդվածների ժողովածու, Նվիրվում է Յեղասպանության 100-ամյա տարելիցին և Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի հիմնադրման 25-ամյակին, Երևան, 2015, էջ 333-354:

General Andranik Ozanian's Activities Abroad (1919-1927), "Fundamental Armenology," E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2015, No. 2, pp. 101-119 <<http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-2015.pdf>>.

Եզիպտոս, «Հայոց պատմություն», հ. III, Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես - 1918 թ.), Գիրք երկրորդ (1901-1918 թթ., հայ գաղթավայրերը, պարբերական մամուլը և մշակույթը XIX դ. և XX դ. սկզբին), Երևան, «Զանգակ» հրատ, 2015, էջ 332-338:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, «*Հայոց պատմություն*», հ. III, Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես - 1918 թ.), Գիրք երկրորդ (1901-1918 թթ., հայ գաղթավայրերը, պարբերական մամուլը և մշակույթը XIX դ. և XX դ. սկզբին), Երևան, «Զանգակ» հրատ, 2015, էջ 446-453:

2016

The Cilician Armenians in the USA and their Contribution to the Native Armenian Cradle. “*Fundamental Armenology*,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2016, No. 1 (3), pp. 115-125 <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-\(3\)-2016.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-1-(3)-2016.pdf)>.

The Armenian Community of Egypt (From its Origins till 1922). “*Fundamental Armenology*,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2016, No. 2 (4), 65-76 <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(4\)-2016.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(4)-2016.pdf)>.

ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունն ու նպաստը կովկասյան և կիլիկյան կամավորական շարժումներին, «*Հայոց ցեղասպանություն – 100. Ճանաչումից հատուցում*». ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի և Երևանի պետական համալսարանի կազմակերպած միջազգային գիտաժողովի (15-16 հոկտեմբերի, 2015) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2016, էջ 146-159:

2017

Արմենական գաղափարների գործնական դրսևորումը ԱՄՆ-ում, «*Արմենական կուսակցություն – 130*». Գիտաժողովի նյութեր. Հրատարակություն Ռամկավար ազատական կուսակցության, Երևան, 2017, էջ 121-141:

Սերնդափոխության հեռանկարները սփյուռքում Հայաստանի ռազմավարական շահերի համատեքստում, «*Հայոց պատմության հարցեր*», Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2017, № 18, էջ 226-246:

The Prospects of the Generation Changes in the Diaspora in the Context of Strategic Interests of Armenia. “Preserving Armenianness” without “Land-Preservation” is Meaningless. “*Fundamental Armenology*,” E-Journal of the NAS RA, Yerevan, 2017, No. 2 (6), pp. 7-23 <[http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-\(6\)-2017.pdf](http://www.fundamentalarmenology.am/datas/issues/ISSUE-2-(6)-2017.pdf)>.

2018

ԱՄՆ-ի հայերի մասնակցությունն ու նպաստը կիլիկյան կամավորական շարժմանը (1916–1920 թթ.) (1918 թ. Արարայի ճակատամարտում «Հայկական լեգեոնի» տարած հաղթանակի 100-ամյակի առթիվ), «*Պատմաբանասիրական հանդես*». ՀՀ ԳԱԱ *հանդես*, Երևան, 2018, թիվ 1 (207), էջ 82-101: <<http://hpj.asj-oa.am/6408/>>

Միրիայի հայ համայնքի ճգնաժամը համասփյուռքյան առաջնահերթությունների վերաբժնորման առիթ, «Միրիահայերի հիմնահարցեր. Պատմություն և արդիականություն». Հանրապետական գիտաժողովի (26 հունիսի, 2017) նյութեր, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ (տպ. ընթացքում):

ԱՄՆ-ի հայերը XX-XXI դդ. հայ-ռուսական քաղաքական հարաբերությունների համատեքստում, Հանրապետական գիտաժողովի (22 սեպտեմբերի, 2017) նյութեր նվիրված անվանի պատմաբան Վլադիմիր Բարխուդարյանի ծննդյան 90-ամյակին, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ (տպ. ընթացքում):